

SXEDIO.J14

3.5.58: ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΦΑΙΡΕΣ ΑΠΟ ΦΑΝΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΥΣ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΤΜΤ

Στα **1958** η τουρκοκυπριακή οργάνωση ΤΜΤ βρισκόταν σε πλήρη δράση (επίσημα ανέλαβε δράση την **1η Αυγούστου του ίδιου χρόνου**) κι έτσι άρχισε κι' αυτή δράση.

Στόχος και αυτής της οργάνωσης οι τουρκοκύπριοι Κομμουνιστές και γενικά οι Τουρκοκύπριοι που συνεργάζονταν με τους Ελληνοκύπριους.

Οι δρόμοι των δυο κοινοτήτων της Κύπρου χώριζαν όλο και περισσότερο ενώ "εμφύλιος" μεταξύ των δύο κοινοτήτων έπαιρνε διαστάσεις.

Έτσι Ελληνοκύπριοι δεξιοί ή μέλη της ΕΟΚΑ συγκοούνταν και χρησιμοποιούσαν ακόμα και όπλα εναντίον των Ελληνοκυπρίων κομμουνιστών, ενώ Τουρκοκύπριοι δεξιοί ή μέλη της ΤΜΤ έβαλλαν με όπλα εναντίον Τουρκοκύπριων Κομμουνιστών.

Ταυτόχρονα η ΕΟΚΑ έβαλλε εναντίον και των Τουρκοκυπρίων, πολλοί από τους οποίους συνεργάζονταν με την κατοχική δύναμη ως επικουρικοί αστυνομικοί, ενώ δρούσαν ακόμα και ως βασανιστές συλλαμβανόμενων ανδρών της ΕΟΚΑ.

Όπως συνέβαινε ανάμεσα στην ηγεσία των Ελληνοκυπρίων έτσι και στην ηγεσία των Τουρκοκυπρίων βρίσκονταν αντικομμουνιστές.

Τέτοιος ήταν ο Ραούφ Ντενκτάς και ο Φαζίλ Κουτσιούκ.

Την Πρωτομαγιά του **1958** η εφημερίδα του ΑΚΕΛ "Χαραυγή" κατήγγελλε ανοικτά ότι ο Φαζίλ Κουτσιούκ επισκέφθηκε το σχολείο Μέσης Παιδείας "Αιταρούρκ" και εκφώνησε πολιτικό λόγο στους μαθητές "κάνοντας ("Χ" **3.5.38**) συστάσεις να προσέχουν από τον κίνδυνο του κομμουνισμού και ν' αποφεύγουν οποιαδήποτε επαφή με κομμουνιστές".

Οι κατηγορίες του Κουτσιοούκ δεν φαίνεται να ήταν τυχαία. Αντίθετα την ίδια μέρα, σύμφωνα με την ίδια εφημερίδα," στη διάρκεια των πρωτομαγιάτικων κινητοποιήσεων της ΠΕΟ στη Λευκωσία "τουρκικά αντεργατικά στοιχεία κατόπτευαν κι έπαιρναν φωτογραφίες Τούρκων συντεχνιακών που πήραν μέρος στην πανεργατική παρέλαση".

Αργότερα μάλιστα διαδόθηκε σύμφωνα με την "Χαραυγή" (3.5.58) στην τουρκική συνοικία της Λευκωσίας ότι ο Τουρκικός Αθλητικός Μορφωτικός Σύλλογος Λευκωσίας (Μορφωτικοί Σύλλογοι ανήκαν σε κομμουνιστές) πήρε μέρος στη παρέλαση μαζί με Ελληνες εργάτες κι έτσι μέλη του συλλόγου "πουλήθηκαν στους Ελληνες".

Οι κατηγορίες ήταν αρκετές για τους φανατικούς για να αναλάβουν δράση. Έτσι στις 9 το βράδυ "30 περίπου φαντικοί Τούρκοι οργάνωσαν επιδρομή στο οίκημα του πιο πάνω Συλλόγου".

Πρόσθετε η "Χαραυγή": "Ο καφετζής και ένας που βρισκόταν εκεί κατόρθωσαν να διαφύγουν, αλλά οι επιδρομείς παραβίσαν τις πόρτες του οικήματος και πέταξαν στους δρόμους όλα σχεδόν τα έπιπλα και άλλα αντικείμενα.

Συνεχίζοντας το έργο τους και μαινόμενοι εναντίον Τούρκων εργατών, πάλι με τις φράσεις "πουλημένοι στους Ελληνες κλπ οι επιδρομείς συγκέντρωσαν και έδωσαν φωτιά σε ορισμένα αντικείμενα του Συλλόγου. Αργότερα, όπως πληροφορούμαστε, κατέφθασαν στον τόπο τμήματα της πυροσβεστικής υπηρεσίας και αστυνομικές δυνάμεις. Χθες η αστυνομία φρουρούσε έξω από το οίκημα του συλλόγου, δε γνώσθηκε όμως κατά πόσο έγιναν συλλήψεις δραστών της επιδρομής".

Στις 22 Μαΐου έδρασαν οι οπλοφόροι που πυροβόλησαν εναντίον ενός γνωστού Τουρκοκύπριου, γνωστού στελέχους του ΑΚΕΛ, του Αχμέτ Σατή υπεύθυνου του Τουρκικού Γραφείου της ΠΕΟ και της συζύγου του.

Οι δράστες κατά τη "Χαραυγή" πιστεύεται ότι

είναι φανατικοί τούρκοι" και ότι "η είδηση για τις δολοφονικές αυτές απόπειρες ξάπλωσε σχετικά γρήγορα και προκάλεσε πραγματικό αίσθημα αηδίας σε όλα τα στρώματα του λαού μας, για την κατάντια ορισμένης μερίδας Τούρκων σωβινιστών, που δεν σταματούν ούτε και μπροστά στο έγκλημα για ν' αποδείξουν πως είναι αδύνατη η συμβίωση Ελλήνων και Τούρκων".

Λεπτομέρειες για τη απόπειρα έδινε η "Χαραυγή" στις **23 Μαΐου 1958**:

"Ο Τουρκος συνδικαλιστής και η σύζυγος του πυροβολήθηκαν κάτω από τις ακόλουθες συνθήκες: Στις **8 π.μ.** ο κ. Σατή στεκόταν στην είσοδο της οικίας του στην Ομορφίτα και περίμενε αυτοκίνητο για να μεταβεί στο γραφείο του.

Μπροστά στο σπίτι του σταμάτησε αμέσως ένα αυτοκίνητο που σύμφωνα με πληροφορίες ήταν βαν, μάρκας Μόρρρις". Κατέβηκαν από το αυτοκίνητο τρία πρόσωπα, οπλισμένα με περίστροφα, κι άρχισαν να πυροβολούν κατά του κ. Σατή.

Μια σφαίρα έπληξε τον Τούρκο συνδικαλιστή στο δεξί πόδι. Η σύζυγος του, μόλις άκουσε τους πυροβολισμούς έτρεξε προς την είσοδο και στάθηκε μπροστά στον άνδρα της, για να τον προστατεύσει. Τα δολοφονικά χέρια που πίεζαν τη σκανδάλη, αγνόησαν την αυτοθυσία της ηρωίδας συζύγου κι' έρριξαν ριπή σφαιρών εναντίον της με αποτέλεσμα να πέσει σοβαρά τραυματισμένη αγκαλιάζοντας τον σύζυγο της που έπλεε σε λίμνη αίματος, τα δύο θύματα της μπαμπέσικης δολοφονικής απόπειρας μεταφέρθηκαν αμέσως στο Γενικό Νοσοκομείο, όπου τους παρασχέθηκαν οι πρώτες βοήθειες. Η ατάση και των δυο κρίνεται σοβαρή".

Η αντίδραση της ΠΕΟ και των άλλων κομμουνιστών εργατών ήταν άμεση. Εργάτες συγκεντρώθηκαν μπροστά από το κτίριο της ΠΕΟ στη Λευκωσία και οργάνωσαν πανεργατική συγκέντρωση καταδίκης. Μαζί τους ήταν και αρκετοί Τούρκοι εργάτες "που περιβάλλονταν" κατά τη "Χαραυγή" με

ιδιαίτερα φροντίδα από τους Έλληνες συναδέλφους τους".

Στη συγκέντρωση μίλησε και ο Τούρκος συντεχνιακός Χουλούς Τσακλάρ, μέλος του τουρκικού Γραφείου της ΠΕΟ.

Εκατοντάδες χρόνια, είπε ο Τσακλάρ, ζούμε και δουλεύουμε μαζί Τούρκοι και Έλληνες στα χωράφια στα εργοστάσια, στα μεταλλεία. Πικρές και γλυκειές μέρες μαζί τις περνάμε, τα μαράζια μας είναι κοινά. Γι' αυτό και μαζί θέλουμε ν' αγωνιζόμαστε. Η ΠΕΟ έχει δώσει πολλά οφέλη στους εργάτες.

Μέσα στην ΠΕΟ βρίσκονται και Έλληνες και Τούρκοι εργάτες. Η ΠΕΟ αγωνίζεται για μια καλύτερη ζωή για όλους εμάς.

Ορισμένοι Τούρκοι διασπαστές δεν θέλουν νάναι ενωμένοι οι Τούρκοι και οι Έλληνες, γι' αυτό θέλουμε την βίαν να μας διασπάσουν. Εμείς δεν πρόκειται ν' απαντήσουμε με τα ίδια όπλα στους διασπαστές. Εμείς θα δουλέψουμε για να δια φωτίσουμε. Η καλύτερη μας απάντηση στις πράξεις τους είναι ν' αυξήσουμε τη δύναμη των Τούρκων πούναι οργανωμένοι στην ΠΕΟ, από **2.000** σε **4.000**".

Κάτω από τα χειροκροτήματα των παρισταμένων ανέβηκε στο βήμα ο Χριστοφής Λασέτας, ηγετικό στέλεχος της ΠΕΟ που κατάγγειλε ότι "η τουρκική αντίδραση από την Πρωτομαγιά κι όλας έχει βάλει στόχο τους Τούρκους εργάτες που βρίσκονται στις γραμμές της ΠΕΟ" και πρόσθεσε ότι "δεν άρεσε στους Τούρκους αντιδραστικούς το ότι Τούρκοι εργάτες γιόρτασαν τη διεθνή μέρα της εργατιάς με τους Έλληνες συναδέλφους τους.

Γι' αυτό, πρόσθεσε "συμμορίες φανατικών Τούρκων κατέστρεψαν τελευταία το οίκημα Τούρκου συλλόγου, γι' αυτό από καιρό ακολουθούσαν τον συνάδελφο Σατή. Η προσπάθεια τους είναι ν' αποδείξουν ότι Έλληνες και Τούρκοι δεν μπορούν να ζήσουν μαζί.

Ο Λασέτας είπε ότι φανατική μερίδα της δεξιάς "οργανώνει συκοφαντική επίθεση ενάντια στο

συντεχνιακό κίνημα της ΠΕΟ με την κατηγορία ότι οι παλαιές συντεχνίες είναι προδοτικές" και τόνισε ότι "ύστερα από τα σημερινά γεγονότα στον καθένα μπαίνει τούτο το ερώτημα: Αν η ΠΕΟ ακολουθεί προδοτική πολιτική δεν θάχε την υποστήριξη των Τούρκων φανατικών που είναι οι υπέρμαχοι του καποντισμού της κυπριακής υπόθεσης".

Στις **24** Μαΐου η TMT δολοφόνησε με τον πιο άγριο τρόπο τον "δημοκρατικό Τούρκο" κατά την εφημερίδα "Χαραυγή" Φαζίλ Οντούρ Σελλά, έγγραφο και πατέρα ενός παιδιού από την Ομορφίτα, **32** χρόνων.

Το θύμα βρισκόταν το πρωί στη διασταύρωση των οδών Αγίας Σοφίας και Μουφτή Αζίζ εφ, όταν δέχθηκε τρεις πυροβολισμούς από περίστροφο και μια βαθεία μαχαιριά στη ράχη.

Σύμφωνα με τη "Χαραυγή" (**25.5.58**) οι σαδιστές εγκληματίες, αφού έρριξαν τους πρώτους πυροβολισμούς και χρησιμοποίησαν τη μάχαιρα τους άφησαν την τελευταία στο κορμί του θύματος και επανέλαβαν τους πυροβολισμούς εναντίον του".

Ο Σελλάς ήταν διευθυντής της τουρκικής δημοκρατικής εφημερίδας "Ιγκιλαπσί" που κλείσθηκε στα **1955** με βάση το διάταγμα έκτακτης ανάγκης του Χάρτιγκ.

Στις **27** Μαΐου **1958** η TMT επιβεβαίωσε ότι οι επιθέσεις εναντίον τουρκοκυπρίων ήταν έργο δικό της και αποκάλυψε ότι ο φόνος του Φαζίλ Οντούρ Σελλά ήταν έργο δικό της και ότι διαπράχθηκε από την ίδια γιατί ήταν κομμουνιστής.

Στα φυλλάδια προειδοποιούνταν ακόμα οι Τούρκοι μέλη αριστερών οργανώσεων να τις αποκηρύξουν δημοσίως διαφορετικά δεν θα απέφευγαν τις επιθέσεις.

Εξ άλλου η ίδια εφημερίδα έγραφε στις **28** Μαΐου ότι τέσσερις ένοπλοι προσωπίδοφόροι που μιλούσαν τουρκικά επέδραμαν εναντίον του σπιτιού του Σαλίχ Ιμπραχίμ στην Αμμόχωστο, μέλους των Παλαιών Συντεχνιών και άρχισαν να κτυπούν τις πόρτες και τα παράθυρα.

Ο Σαλίχ, η σύζυγος του και τα τρία του παιδιά έβαλαν τις φωνές με αποτέλεσμα να τρέξουν οι γείτονες τους σε βοήθεια τους και έτσι οι επιδρομείς μπήκαν στο αυτοκίνητο τους και απομακρύνθηκαν.

Η σύζυγος του Σαλίχ επισκέφθηκε το γιατρό και παράγοντα της Αμμοχώστου Νιαζί Μανιέρα, ο οποίος της είπε ότι θα έπρεπε ο Σαλίχ να κάμει δήλωση στις τουρκικές εφημερίδες με τη φωτογραφία του ότι αποχωρεί από τις παλιές συντεχνίες.

Εμμεση απειλή δέχθηκε επίσης και ο Χασάν Ιμπραχίμ, μέλος του Τ. Συμβουλίου της ΠΕΟ Αμμοχώστου στην περιοχή Κάτω Βαρωσιού.

Άγνωστοι περιφέρονταν έξω από το σπίτι του ύποπτα και ο Ιμπραχίμ πήρε το μήνυμα.

Επόμενο θύμα ήταν ο τουρκοκύπριος Αχμέτ Γιαγχιά, **26** χρόνων, κουρέας, από τη Γεροσκήπου κάτοικος Λευκωσίας.

Ο Γιαγχιά εργαζόταν στο κουρείο του ποδοσφαιριστή Δευτέραλη και ήταν μέλος της Επιτροπής του τουρκικού σωματείου ΤΕΚ που είχε δεχθεί επίθεση την πρωτομαγιά από Τουρκοκύπριο.

Ενώ μεταδιδόταν η είδηση της δολοφονίας του στην τουρκοκυπριακή εφημερίδα Μποζκούρτ δημοσιευόταν δήλωση του που ανέφερε: "Εγώ ο υποφαινόμενος δηλώ ότι δεν είναι αριστερών φρονημάτων και πάντοτε ακολουθούσα το γράμμα που χάραξε η ηγεσία μας".

Ο Γιαγχιά βρέθηκε νεκρός στο κρεβάτι του από πυροβολισμό στην οδό Εσκή Σεράϊ. Τον είχαν σκοτώσει τρεις ένοπλοι ενώ κοιμόταν και οι οποίοι δεν πρόλαβαν να διαβάσουν τη γραπτή του δήλωση με την οποία αποκήρυσσε τον κομμουνισμό...

Ετσι η ΤΜΤ άρχισε τους εκφοβισμούς και τις δολοφονίες των Τουρκοκυπρίων στην προσπάθεια της να αποδείξει ότι Έλληνες και οι Τούρκοι της νήσου δεν μπορούσαν να ζήσουν μαζί και προφανώς η διχοτόμηση αποτελούσε την πιο σωστή λύση.

Δίνοντας μια εικόνα της κατάστασης η εφημερίδα του ΑΚΕΛ "Χαραυγή" έγραφε την προηγούμενη

29 Μαΐου 1958:

"Μηχανισμοί και ένοπλα αποσπάσματα Τούρκων και Ελλήνων φανατικών που επικαλούνται και οι μεν και οι δε τον "πατριωτισμό" προβάλλουν τις τελευταίες μέρες με τα πιστόλια σε μια κοινή αξίωση: Να εξοντώσουν όσο μπορούν περισσότερους Έλληνες και Τούρκους αριστερούς. Από το νησί μας, "προδότες" κατά τρόπο να... "διασφαλισθεί" από τη μια ο αγώνας του ελληνικού πληθυσμού για την αυτοδιάθεση κι από τη άλλη το "δίκαιο" του κ. Ζορλού (υπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας) για διχοτόμηση.

Σ' αυτή την Ελληνοτουρκική άμιλλα αδελφοκτονίας που "παραδόξως" διεξάγεται στα χρονικά όρια των "τριών εβδομάδων αναμονής" μέχρι να δούμε τι θα παρουσιάσουν οι συνομιλίες του Λονδίνου και τα άλλα παρασκήνια, η αποικιοκρατία βρίσκει τούτη τη χρυσή ευκαιρία: Μα εμφανίζεται σ' ένα έξυπνο ρόλο συμβουλάτορα και ειρηνοποιού παρά, ρόλο που θα τον μεταβάλει αύριο η "απαραίτητη προστασία" για να "γλυτώσει" ο λαός μας από τον αλληλοσπαραγμό.

Μόνο μια διαφορά υπάρχει μεταξύ των Ελλήνων και Τούρκων αδελφοκτόνων, που βάλθηκαν να κυνηγούν σαν τα πουλιά τους αριστερούς: Οι πρώτοι υποκρίνονται ότι "δεν διεξάγουν ιδεολογικό πόλεμο" αλλ' απλώς δολοφονούν μονάδες, όσους θεωρούν σαν "προδότες".

Οι δεύτεροι δηλαδή, οι τούρκοι οργανωτές και εκτελεστές, όταν κατακρεουργούν αριστερούς ομοεθνείς των, παρουσιάζονται πιο ειλικρινείς.

Σ' ένα φυλλάδιο της Οργάνωσης τους, που φέρει τα αρχικά ΜΤΤ (TMT) ομολόγησαν ορθά κοφτά, ότι ο Σελλάς Φαζίλ Οντούρ δολοφονήθηκε επειδή ήταν κομμουνιστής. Τίποτε περισσότερο. Και πιο πέρα με την ίδια ειλικρίνεια η ΜΤΤ προειδοποιεί κάθε τούρκον αριστερό ν' αποκηρύξει την ιδεολογία και τις αριστερές οργανώσεις στις οποίες ανήκει, διαφορετικά νάναι έτοιμος όπως δεχθεί τα βόλια στην καρδιά και τη μάχιρα στην πλάτη του".

Στις **30** Ιουνίου **1958** ένας ακόμα τουρκοκύπριος κουρέας έπεφτε από τις δολοφονικές σφαίρες των συμπατριωτών και ομοφύλων του που ήθελαν να εγκαταλείψει τον ελληνικό τομέα της Λεμεσού και να μετακομίσει στον τουρκομαχαλλά.

Θύμα ήταν ο Αχμέτ Ιμπραχίμ, **46** χρόνων από τη Λεμεσό που πυροβολήθηκε από άγνωστο ποδηλατιστή στην οδό Θράκης. Είχε δεχθεί την επίθεση ενώ μετέβαινε με ποδήλατο στο μαγαζί του.

Σύμφωνα με πληροφορίες του αναποκριτή της "Χαραυγής" στη Λεμεσό το θέμα είχε προειδοποιηθεί επανειλημμένα από ομοφύλους του να εγκαταλείψει το κουρείο του που βρίσκεται στην οδό Σπύρο Μελά, αλλά όχι μόνο δεν συμμορφώθηκε αλλά και καταφέρθηκε εναντίον εκείνων που προέβαιναν σε τέτοιες ενέργειες,